

Владислав КАЛАЩУК

Здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

спеціальності «Менеджмент»

Науковий керівник: **Добровольська Е.В.**

канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та адміністрування

ЗВО «ПДУ»,

м. Кам'янець-Подільський

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Посилення негативного впливу ринкового середовища, погіршення економічної ситуації, нестабільність політичної ситуації, недовіра нормативно-правової бази, мінливість зовнішнього та внутрішнього середовища, загострення конкурентної боротьби на ринках збуту продукції вплинули на фінансові результати діяльності підприємств, задоволення потреб споживачів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, що позначилося на обсягах виробництва продукції, витрачання коштів, використанні трудових ресурсів.

Передумовою формування конкурентних переваг на підприємствах, зростання результативності діяльності, обсягів виробництва та реалізації продукції, зміцнення позицій на світовому ринку та задоволення потреб споживачів є підвищення ефективного використання та управління персоналом підприємств. Тому, для будь-якого підприємства особливого значення набуває проблема раціонального використання персоналу, що має гарантувати стабільний розвиток, покращення показників діяльності та процвітання в майбутньому.

Поряд з організацією використання персоналу на підприємствах доцільним є здійснення управління ними задля покращення фінансових результатів діяльності. Управління персоналом підприємств є вагомим інструментом коригування діяльності працівників, організації їх роботи,

сприяння досягненню сформованих цілей, зростання конкурентоспроможності та економічного розвитку за умови прийняття ефективних управлінських, кадрових, адміністративних рішень. За таких обставин одним з головних завдань керівництва підприємств є формування ефективної системи, механізму управління персоналом як передумови планування, організації, регулювання, коригування роботи працівників, зростання продуктивності праці, подолання проблем в управлінні персоналом, раціонального використання трудових ресурсів, налагодження функціонування та розвитку підприємств.

Слід зазначити, що теоретичним аспектам управління ефективністю використання персоналу на підприємствах присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних авторів. Так, Лелі Ю.Г. сутність поняття управління персоналом розглядає як інструмент розвитку та зростання конкурентоспроможності підприємства в умовах мінливості ринкової економіки та який дозволяє оцінити ефективність використання, розвиток трудового потенціалу. [2, с. 96-98]

Ніщенко Т.М. дійшов висновку, що управління персоналом здійснюється в межах організаційних структур, ґрунтується на використанні принципів, методів, що забезпечує ефективне управління персоналом. Основною метою управління персоналом є пошук, відбір та прийняття на роботу кваліфікованих працівників. Зазначимо, що управління персоналом на підприємствах повинно бути спрямоване на формування нових знань, використання вмінь працівників, відновлення злагодженості роботи в колективі, раціональність використання трудових ресурсів, що підвищить конкурентоспроможність та прибутковість діяльності [3, с. 190-192].

Олійник О.С. вказує на те, що управління персоналом обумовлює розвиток працівників, спрямоване на дослідження їх потреб та оцінку трудового потенціалу, досягнення цілей підприємства відповідно до сформованої стратегії розвитку. Зокрема, управління персоналом є складним процесом, в якому враховуються бажання, прагнення, цілі, плани працівників, використовуються мотиваційні чинники. Під ефективністю використання персоналу визначено

сукупність заходів, що направлені на раціональне використання, спрямування працівників, врахування чинників впливу технічного, економічного, матеріального характеру. Коментуючи дослідження автора варто зауважити, що управління персоналом охоплює процес використання, розвитку персоналу та впливає як на фінансовий стан підприємства, так і на розвиток працівників. [4, с. 37-39]

У свою чергу, Топалов С.А., Зубова Г.В. дотримувалися думки, що основою управління персоналом є набір кваліфікованих працівників, які відповідають потребам підприємства, а також здійснення управління трудовим потенціалом. В основі ефективного використання персоналу закладено залучення досвіду зарубіжних країн, підготовка кадрів, покращення якості робочих місць, скорочення кількості робочих місць із небезпечними умовами праці, налагодження співробітництва між підприємствами, що сприятиме підвищенню ефективності роботи працівників [5, с. 112-118].

Проаналізувавши підходи науковців відмітимо, що окремі аспекти окресленої нами проблеми залишаються дослідженими не в повній мірі та питання визначення сутності поняття управління ефективністю використання персоналу на підприємстві не розкрито в існуючих працях науковців. Доцільно відобразити власне бачення поняття «управління ефективністю використання персоналу на підприємстві» шляхом врахування таких складових: персонал; ефективність; управління персоналом; використання персоналу [1].

На нашу думку, поряд з існуючими визначеннями поняття «управління ефективністю використання персоналу на підприємстві» слід розглядати як процес планування; організації роботи працівників, що ґрунтується на застосуванні методів управління, способів, заходів, принципів, направлених на ефективне використання працівників, їх інформаційне забезпечення; створення безпечних умов праці; стимулювання праці; врахування дії ринкового середовища, загроз, ризиків та гарантує підвищення продуктивності роботи; участь в колективному прийнятті рішень та досягнення соціально-економічного ефекту; відновлення стабільності функціонування за умови змінності впливу

факторів, що дозволяє оцінити ефективність використання та управління трудовими ресурсами підприємства.

На сьогоднішній день на підприємствах існує потреба до покращення використання персоналу, адже погіршується їх фінансово-господарська діяльність, фінансові показники. Можливість до зростання обсягів виробництва та збуту продукції, прибутків підприємств існує за умови ефективного використання персоналу. Поряд з використанням персоналу доцільно здійснювати управління працівниками, що сприятиме зростанню продуктивності праці, результатів діяльності, дозволить організувати роботу, контролювати виконання поставлених завдань, роботу в колективі. Тому управління використанням персоналу підприємств є доцільним для визначення причин погіршення їх діяльності, розробки заходів покращення управління персоналом та, в результаті, фінансового стану підприємств.

Список використаних джерел

1. Зіновська С.І. Аналіз існуючих методів прогнозування ефективності використання персоналу на підприємствах. *Перспективні напрямки розвитку економіки, обліку, управління та права: теорія і практика: Міжнародна науково-практична конференція*. 2018. Полтава: ЦФЕНД, Ч. 2.
2. Лелі Ю.Г. Сучасні системи управління персоналом та їх вплив на ефективність роботи підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1. Т. 2. С. 95-98.
3. Ніщенко Т.М. Особливості управління персоналом в аграрному підприємстві. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2014. № 2, С. 189-192.
4. Олійник О.С. Формування, розвиток та ефективність використання персоналу підприємства. *Науковий огляд: журнал*. 2016. № 5 (26). С. 37-39
5. Топалов С.А., Зубова Г.В. Підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. Вип. 7. С. 111-119.